

TŰZOLTÓ TECHNIKUS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

TŰZOLTÓ TECHNIKUS

Feladatok és tevékenységek

A tűzoltás, illetve a tűz elleni védekezés az emberi közösségekben mindig kiemelt feladat volt. A tűztől való félelem nem alaptalan, hiszen a történelemben számos tűzvészt tartanak számon, szinte alig van olyan város, vagy falu, amely az évszázadok során ne szenvedett volna tüzet. Ez eredményezte, hogy a tűzoltás megszervezésének első nyomait már az egyiptomiaknál meg lehet találni. Azt már pontosan tudjuk, hogy Augustus római császár birodalmának nagy városaiban kb. 7000 főnyi rendvédelmi feladatokat is ellátó tűzoltóságot tartott fenn. Magyarországon először 1834-ben polgári kezdeményezésre Aradon alakult tűzoltóság, amit hamarosan gróf Széchenyi Ödön (1870) által szervezett – először Budapestre, illetve a nagy városokra – majd az országos kiterjedésű önkéntes, illetve hivatásos tűzoltóság megalakulása követett. Napjainkban a tűzoltóság új feladatokkal egészült ki, pl. a katasztrófavédelem.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A tűzoltás alapvető célja a fellobbant láng, illetve tűz megfékezése, illetve semlegesítése, valamint a tüzesetek, illetve katasztrófa-helyzetek megelőzése. A tűz bekövetkezése esetén a tűzoltó technikus a tűzoltókocsin teljesít szolgálatot, és riasztásra társaival együtt azonnal kivonul, hogy a kárt a lehető leggyorsabban felszámolja, illetve lokalizálja. A tűzoltó technikus, mint vonuló tűzoltó azoknak az eszközöknek a működéséért felel, illetve gondoskodik hibátlan használatukról, amelyeket a kárelhárítás folyamatában használnak. A tűzoltó technikus jellemző feladata a vonulásra való készség állapotának biztosítása a teljes szolgálati időben. Ez egyrészt jelenti a szolgálat átvételekor az eszközök ellenőrzését, hibátlan működésükről való meggyőződést, vagyis a kipróbálást. Így meg kell emelnie a különböző oltóanyagokkal teli palackokat, ellenőriznie kell a kivonuló autóhoz kapcsolódó eszközök, tartozékok állapotát, amelyet az átadás-átvételi naplóban rögzít. Tevékenységéhez tartozik ruházatának és közvetlen kézi eszközeinek ellenőrzése is.

A tűz esetén feladata a riasztásra előírt szabályok betartása mellett a lehető legrövidebb időn belül a kivonuló kocsin való megjelenés, az előírt felszerelésben. A tűz minőségétől

függően a parancsnok utasításai szerint kezeli az eszközöket és végzi a mentési munkálatokat. Sok esetben társaival együtt a helyszínen életet kell mentenie vagy robbanásveszélyes eszközöket kell kihoznia az épületből. A tűz eloltása után a helyszínen ellenőrzést végez az újabb tűz kialakulásának megelőzése céljából az esetleges további tűzgócok megsemmisítése is a feladata. Munkáját társaival együttműködve, a képzésen elsajátított szabályoknak megfelelően kell végeznie, ettől eltérően csak utasításra cselekedhet. Feladatai közé tartozik a műszaki mentés, amely sok esetben balesetek következtében összeroncsolódott járművek szétválasztását, elszállítását, az utak megtisztítását jelenti. Az emberi élet mentése speciális helyzetben jelenik meg feladatként, pl. magasból leugrani készülő öngyilkosok esetében, ahol a helyszín megközelítése és a segítő személyzet helyszínre juttatása a feladat.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A tűzoltás során az egyik leggyakrabban használt eszköz a vízfecs kendő, amit a tűzhöz kivonuló ún. szerkocsi (tűzoltó autó) visz magával. Hasonlóan fontos, pl. a katasztrófa-elhárításnál a víz szivattyúzására szolgáló eszközrendszer. Ezek kiegészülnek más speciálisabb eszközökkel, mint pl. létrás autó, darus jármű, illetve olyan gépi berendezések, ami a tűz vagy a katasztrófa helyszín hatékonyabb megközelítését és az elhárítás eredményességét teszi lehetővé. A tűz eloltását esetenként más módon is el kell végezni, pl. hab vagy por kiszórásával kell a tüzet elfojtani. Ezek speciális készülékekben vannak tárolva, amelyek nagy és kis méretben állnak rendelkezésre, pl. kézi tűzoltó készülék. A tűz az égés gyakran olyan hőfelszabadulást eredményez, amikor gőzök, gázok vagy más vegyi anyagok kerülnek a levegőbe, és ilyenkor speciális védőfelszerelést kell használni. Ilyenek a különböző vegyvédelmi öltözékek, szkafanderek, gázálcok, amelyek állandó karbantartást igényelnek. Ezt a feladatot a technikusnak kell elvégeznie, egyrészt a tűzoltóság telephelyén, másrészt olyan helyeken, ahol ezek telepítve vannak. A tűzoltó technikusnak az általa felügyelt berendezések (járművek, egyéb eszközök) teljes műszaki dokumentációját jól kell ismerni, számon kell tartania a kötelező, illetve a szükséges karbantartás időbeli ütemezését. A kisebb munkálatokat maga végzi, a nagyobb javításoknál szakmühelyekkel működik együtt. Ennek szervezése az elkészült, illetve az új eszközök rendszerbe állítása, szintén feladata, ami magában foglalja a kezelésre való oktatást is.

Hol végzi a munkáját?

A tűzoltó technikus a tűzoltók telephelyén, illetve tűzesetknél dolgozik. A nyugalmi periódusokban végzi az esetleges sürgős javításokat, hibaelhárításokat és ütemezi a javításra kivont eszközök pótlását. A kivonulások helyszínei igen változóak, de többnyire szabadban és épületekben egyaránt végzi a munkáját. A szabadban végzett tevékenységek közül az épületek külső oltása a jellemző, de feladatai közé tartozik az erdőtüzek oltása vagy a veszélyes anyagok semlegesítése az utakon. Az épületeken belül magasban, több emeletes épületben is dolgozhat, pl. lakástüzeknél vagy mezőgazdasági épületekben. Munkájához tartozik a kivonulás folyamata, amikor tűzoltókocsiban foglal helyet, így ekkor zárt és veszélyes környezetben van.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

Munkája során együttműködik a tűzoltásban, a katasztrófavédelemben dolgozókkal. Elsősorban egységében szoros a munkakapcsolata, amelyet bajtársiasnak is nevezhetünk. A tűzoltók együttműködése egymásban való bizalmuk jelentheti a sikeres munkavégzés alapját. Jelentős kapcsolatot alakítanak ki az állampolgárokkal, illetve a károsultakkal, akiknek sokszor az életét menthetik meg vagy súlyosabb balesettől védik meg őket. A tűzesetknél a vagyoni kár is jelentős, így a tűzoltók azzal, hogy mentik az égő épületben lévő értékeket, tárgyakat, segítik a bajba jutottakat a nehézségek leküzdésében. Munkájuk során műszaki szakértőkkel és más rendvédelmi szervek képviselőivel, rendőrök, katonák működnek együtt.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A tűzoltó munkában való részvétel mindenkitől, aki ezt foglalkozásszerűen végzi, az átlagosnál jobb fizikai állóképességet, teherbírást, ügyességet kíván.

A tűzoltó technikus tevékenysége egyaránt folyhat zárt helységben, természeti környezetben (erdő, árvíz), magasban, amely azt jelenti, hogy igen váratlan helyzetekhez

kell alkalmazkodni és ez nagyfokú testi és lelki egészséget követel. Szükséges a jó szem-
kéz koordináció, amely segíthet a tűz megfékezésében.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

A tűzoltás mindig teremthet szélsőséges helyzeteket. Ez tehát azt jelenti, hogy az életveszély a súlyos sérülés velejárója ennek a tevékenységnek. A tűzoltó technikusként éppen az a fontos feladata, hogy az említett veszélyeket az általa felügyelt eszközök karbantartása, használhatósága révén a lehető legkisebbre csökkentse. A tűzoltás során keletkezett magas hő, a füst és a különböző gázok jelentős környezeti ártalmat jelentenek. Ezek ellen történő védekezés része a tűzoltó munkájának. Ennek ellenére a mérgezések napi veszélyként jelentkeznek. A szakma balesetveszélye magas, hiszen különböző helyszíneken dolgoznak, így külső sérüléseket szenvedhetnek, valamint esés, zuhanás következtében belső sérülések is előfordulnak. Hátrányt jelent a stressz, mint napi élethelyzet a munkavégzés során, amelynek hatása pszichés vagy idegrendszeri károsodást is eredményezhet.

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- ép színlátás,
- jó hallás,
- jó egyensúlyérzék,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- fokozott figyelem,
- együttműködés.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- érzelmi megterhelés,

- poros, füstös, gázos levegő,
- tartós kényszeresthelyzet (görnyedés, térdelés, guggolás),
- fokozott balesetveszély.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A tűzoltó technikus eredményes munkavégzésének fontos feltétele a jó szervezőképesség, a jól működő döntési képesség, ami természetesen csak akkor lehet megbízható, ha kielégítő szakmai és elméleti tudás alapozza meg. Fontos a jó csapatmunka iránti igény, ami kiegészül a bajtársiasság, a felelősségvállalás érzésével. Az általánosnál jobb tanulási képesség mellett segít a sikeres munkavégzésben a jó térlátás, a szem és a kéz koordináció és a kézügyesség.

Ebben a szakmában bátor, segítőkész emberekre van szükség, akik mindig tudják mérlegelni cselekedeteik kockázatát.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

Ha a szakma iránti vonzódást tekintjük, akkor az iskolai tantárgyakban kiemelkedő helyet kell kapjanak a természettudományos ismeretek (fizika, kémia). Segíti a tevékenységet, ha jó fizikai állapotához a testnevelés tárgyban is megmutatkozó kiemelkedő teljesítmény társul. A matematika, kémia és a fizika tantárgyakon belül a műszaki jellegű feladatok megoldásában kimagasló eredmény várható el. E mellett fontos a szabályok ismerete és betartása is.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

A tűzoltó technikus munkája napjainkban egyre szélesebb körben igényelt tevékenység. A tűzoltó technikus, katasztrófaelhárító szinte minden rendkívüli helyzetben megjelenik, illetve tőle várják a segítséget. Ez azt jelenti, hogy a szakmai ismeretek és érdeklődés mellett olyan kérdésekben is tájékozottnak kell lennie, amely a tevékenységéhez kapcsolódó jogszabályok, más társadalmi feltételekben való eligazodást teszi lehetővé. Általános műszaki jellegű érdeklődés mellett fontos a feladatok újszerű megoldása iránti igény is. A váratlan helyzetekben az újszerű megoldások emberéleteket menthetnek, így

összekapcsolódik az emberek iránti érdeklődés az új megoldások kidolgozásának igényével is.

Szakképzés

A tűzoltó technikus képzés célja a tűzoltóság által végzett tűzoltási, műszaki mentési, tűzmelegelőzési és technikai jellegű operatív irányító tevékenység középfokú képzettségű szakembereinek képzése.

Előképzettség

A képzésben való részvétel feltétele középiskolai érettségi bizonyítvány, valamint:
-két tanév képzési idejű szakon az alapfokú (6 hetes) tűzoltó tanfolyami végzettség,
-egy tanév képzési idejű szakon a tűzoltó szakképesítés.

Képzési idő

Egy, illetve két tanév. A képzés 40 százalékában gyakorlati képzés folyik.

A szakképzés elméleti és gyakorlati tárgyai

Szakmai alapismeretek, Tűzoltási és műszaki mentési ismeretek, Tűzoltó műszaki ismeretek, Alkalmazott tűzoltási és kárfelszámolási ismeretek, Tűzmelegelőzési ismeretek, Vezetési, szervezési és módszertani ismeretek, Testnevelés és tűzoltósport.

A szakképesítés vizsgáztatási követelményei

A szakmai vizsga írásbeli, gyakorlati és szóbeli részből áll. Az írásbeli vizsga anyaga a szakmai alapismeretek tantárgy anyagát öleli fel. A gyakorlati vizsga komplex (tűzoltási és műszaki mentési, valamint tűzmelegelőzési ismereteken alapuló) szakmai feladat végrehajtása.

A szóbeli vizsga az alábbi tantárgyak ismeretanyagát öleli fel: tűzoltási és műszaki mentési ismeretek, alkalmazott tűzoltási és kárfelszámolásai ismeretek, vezetési, szervezési és módszertani ismeretek, tűzmelegelőzési ismeretek.

Kapcsolódó foglalkozások

Tűzoltó,

Egyéb technikusok,

Tűzrendész,

Egyéb védelmi szolgáltatási foglalkozások.

A szakképesítéssel betölthető munkakörök

Tűzoltókészülék javító,

Szellőztetési technikus,

Karbantartó technikus,

Beosztott tűzoltó.

A szakmával kapcsolatos további információk részletesen a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet: www.nive.hu honlapján található, Szakképzési dokumentumok címszó alatt.

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A tűzoltó foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban. A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.